

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
Państwowy Instytut Badawczy

Susza meteorologiczna w 2015 roku na tle wielolecia

Irena Otop
IMGW-PIB

Warszawa, 24.02.2016 r.

Seminarium PK GWP

PLAN PREZENTACJI

1. Wprowadzenia: definicja suszy i fazy rozwoju suszy
2. Czynniki cyrkulacyjne
3. Opady i temperatura powietrza w 2015 roku na tle wielolecia
4. Ocena suszy meteorologicznej w roku 2015

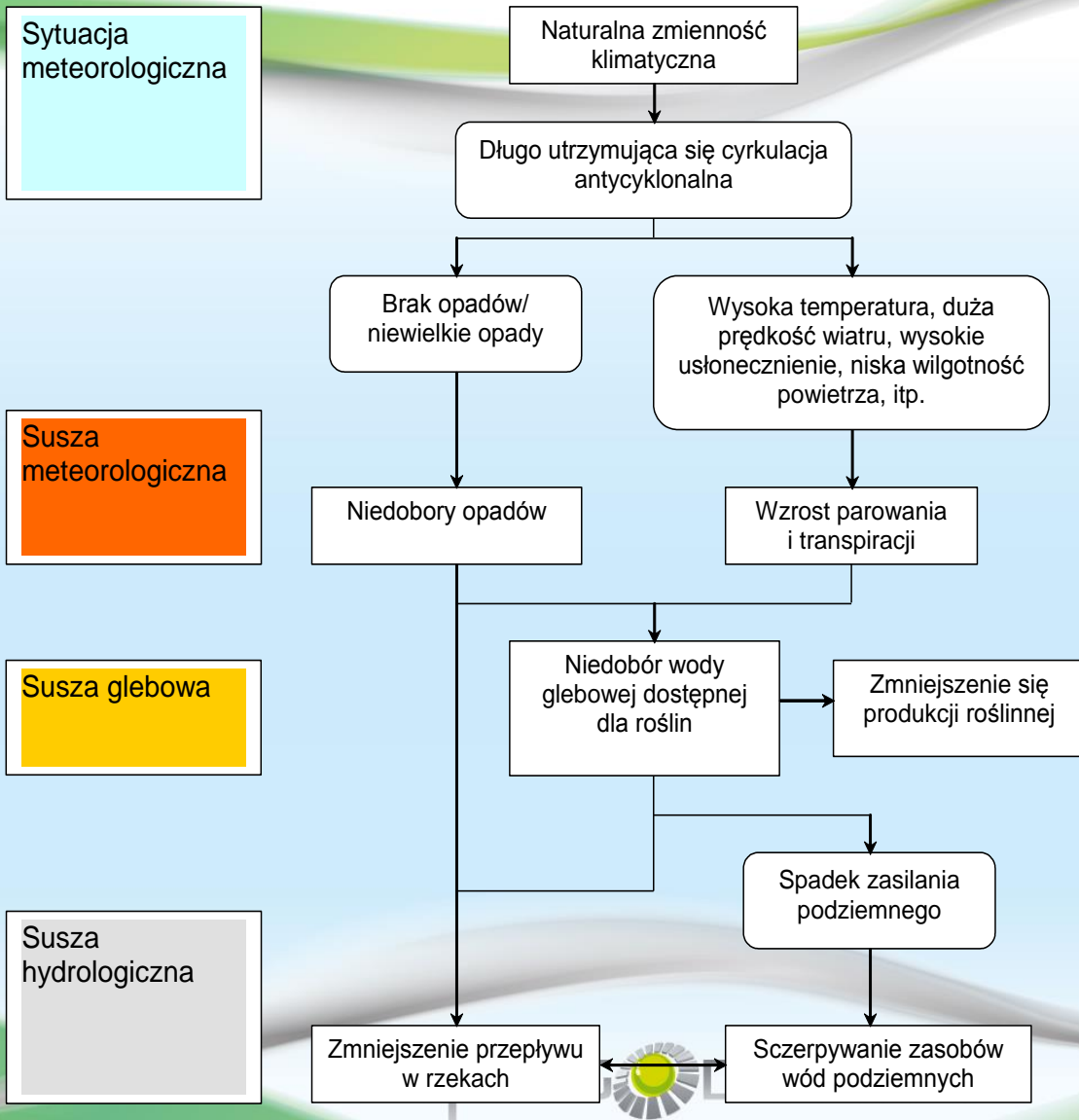
Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym
i oznacza dostępność wody poniżej średniej
w określonych warunkach naturalnych

Fazy rozwoju suszy

- **Susza meteorologiczna**
okres z niedoborem lub brakiem opadów

- **Susza glebowa**

- **Susza hydrologiczna**

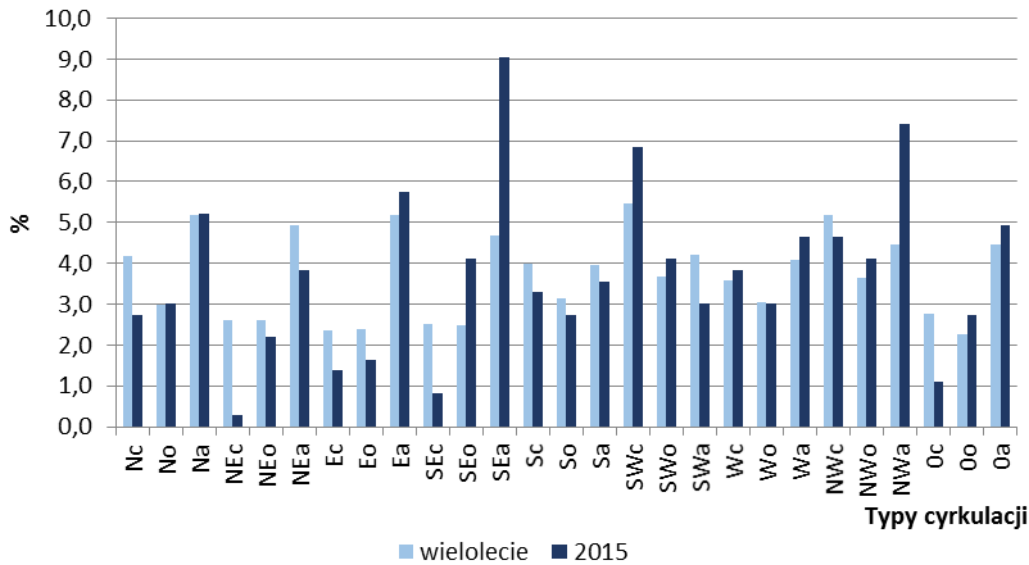
Sytuacja meteorologiczna

Susza meteorologiczna

Susza glebowa

Susza hydrologiczna

Typy cyrkulacji atmosferycznej wg J. Lityńskiego

Dobowe typy cyrkulacji atmosferycznej określane są na podstawie pola ciśnienia na poziomie morza z godz. 12 UTC dla domeny (40-65°N; 0-35°E); określane są trzy wskaźniki: strefowy Ws, południkowy Wp i ciśnienia w Warszawie Cp. Wskaźniki: Ws i Wp określają kierunek napływu mas powietrza, wskaźnik Cp wskazuje na cyrkulację cyklonalną, zerową lub antycyklonalną.

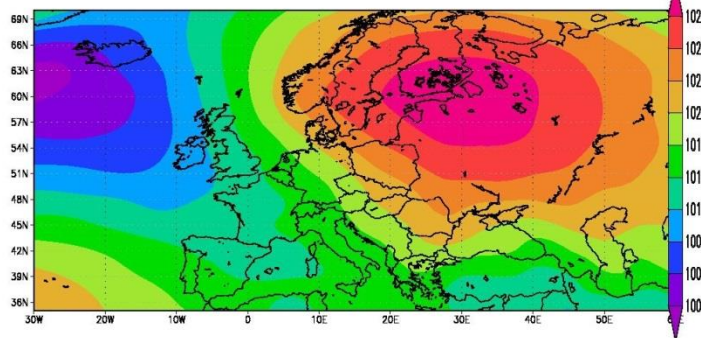
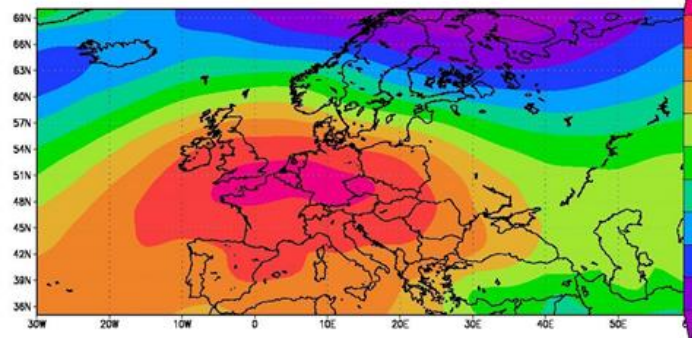
Srednie pole ciśnienia (SLP) typ cyrkulacji NWA

NWa

Srednie pole ciśnienia (SLP) typ cyrkulacji SEa

SEa

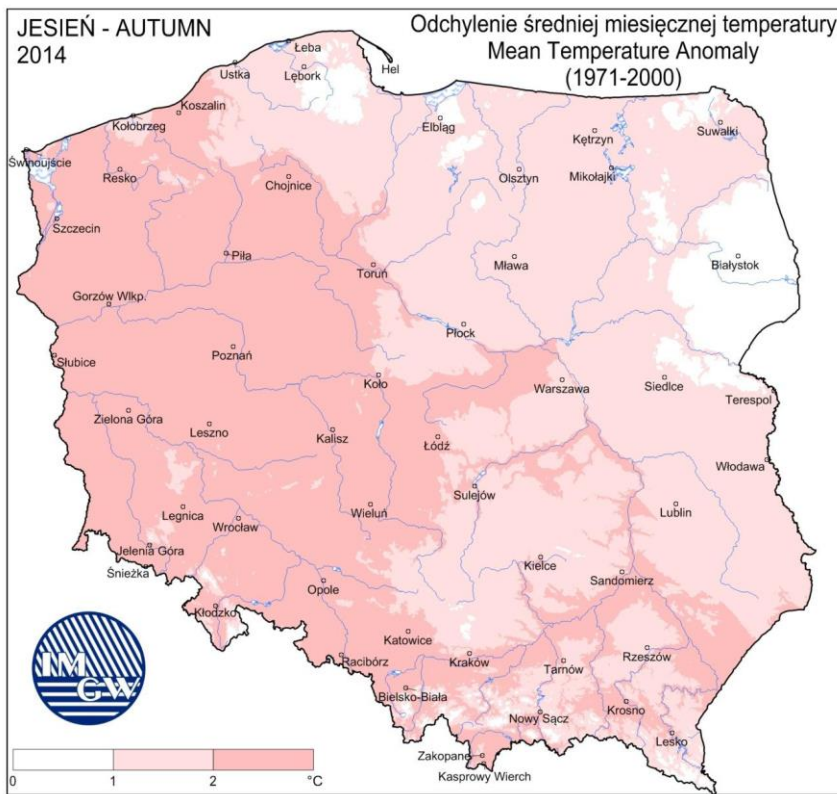
Wzorce typów cyrkulacji atmosferycznej według J. Lityńskiego

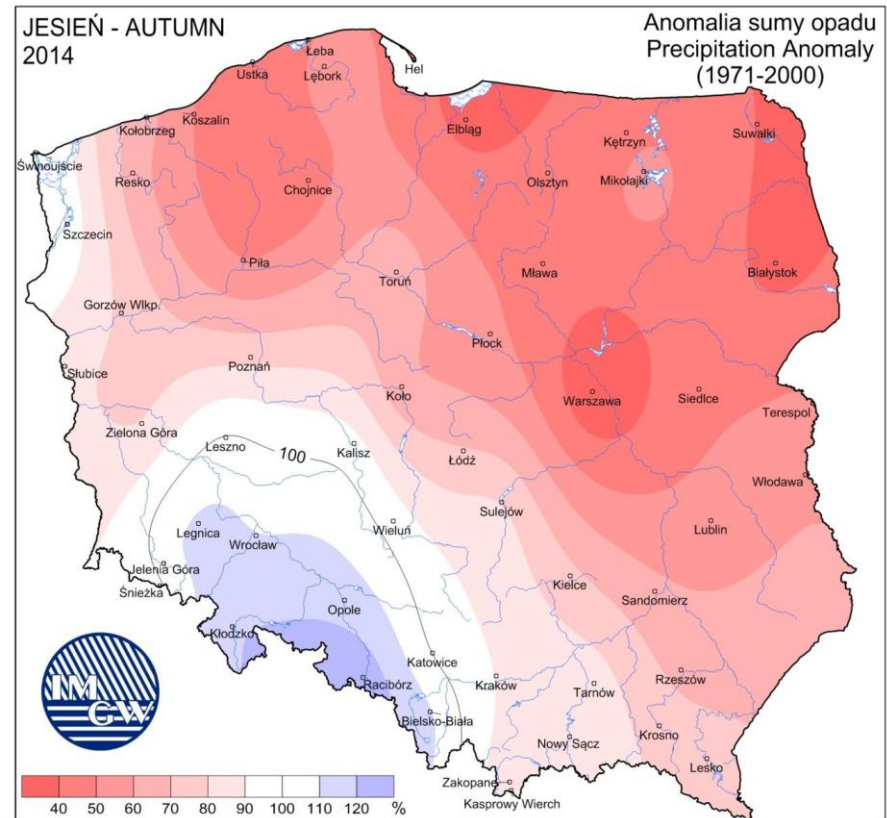
Sierpień 2015
częstość typu cyrkulacji **SEa - 39%**

WARUNKI METEOROLOGICZNE – JESIEŃ 2014

Odchylenie średniej temperatury powietrza od normy

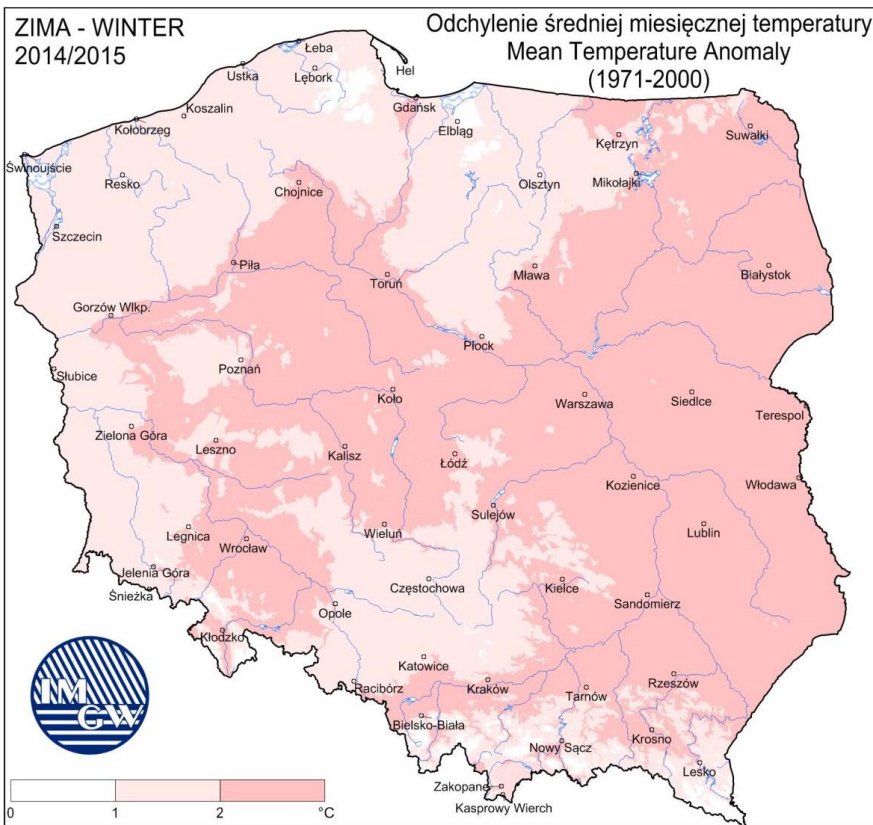

Odchylenie sumy opadów od normy

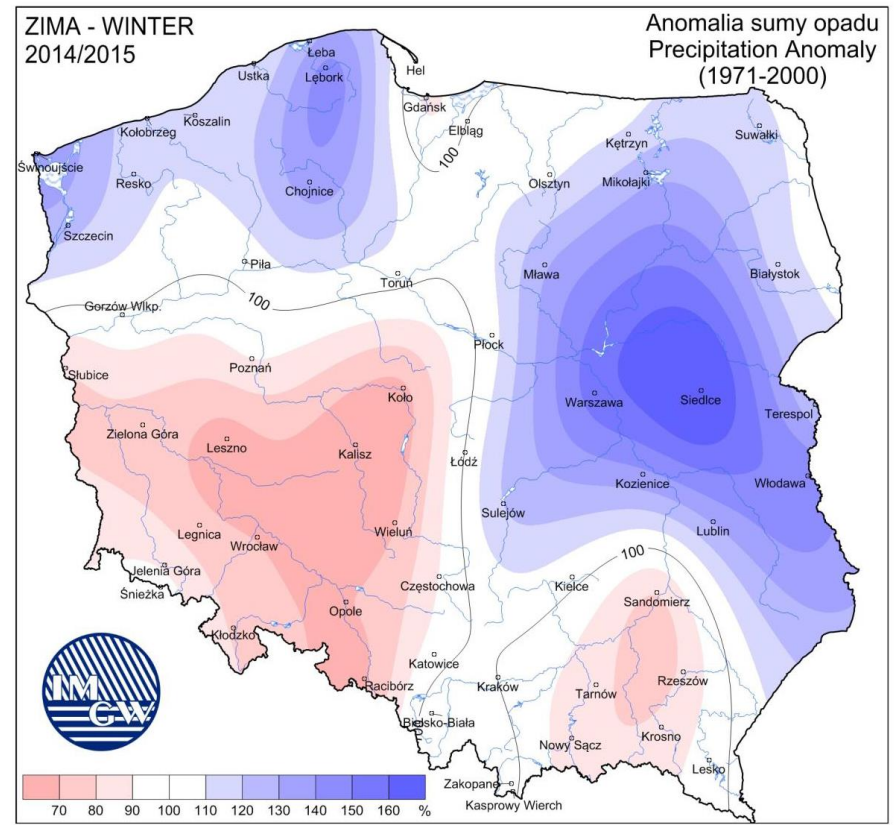

WARUNKI METEOROLOGICZNE – ZIMA 2015

Odchylenie średniej temperatury powietrza od normy

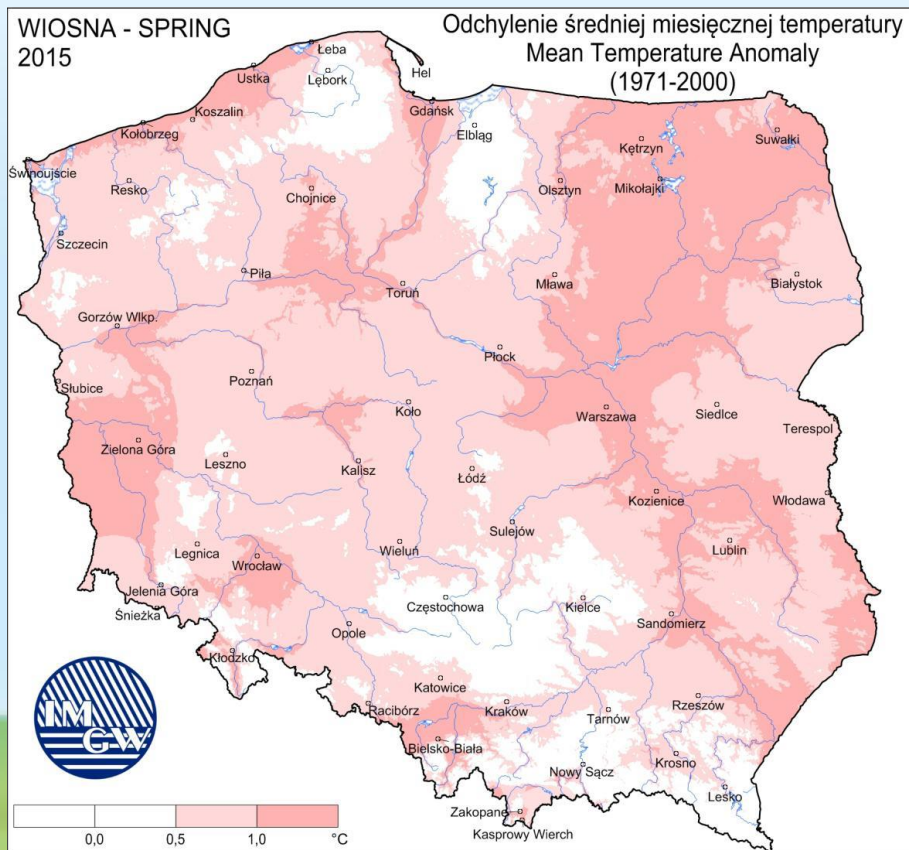

Odchylenie sumy opadów od normy

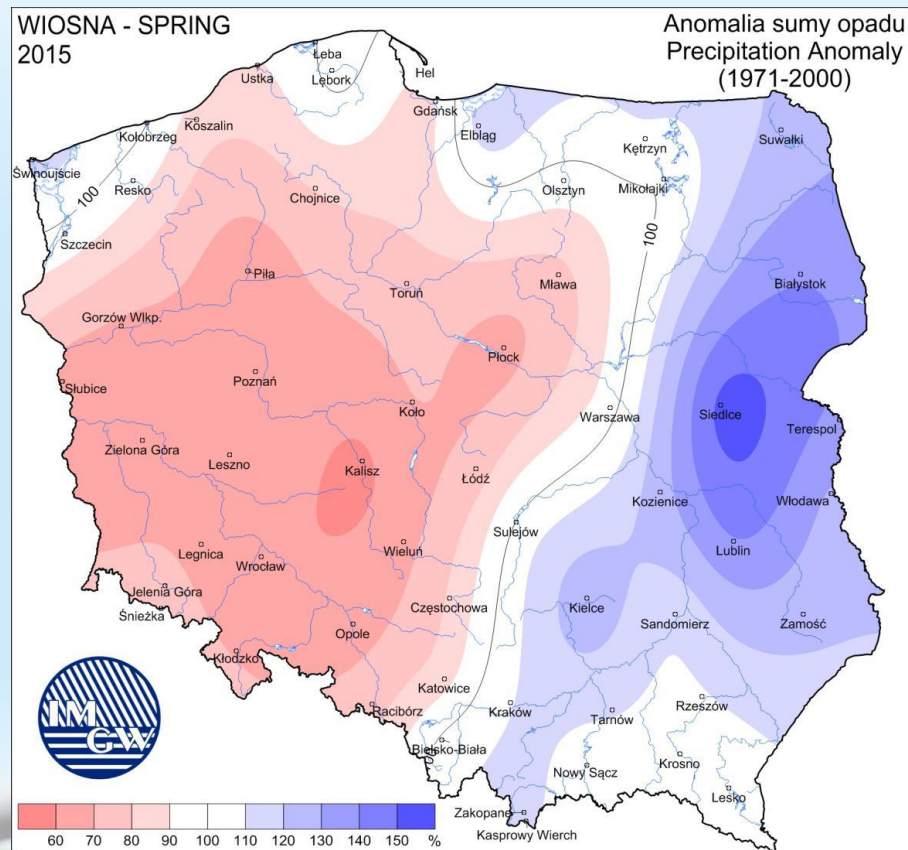

WARUNKI METEOROLOGICZNE – WIOSNA 2015

Odchylenie średniej temperatury powietrza od normy

Odchylenie sumy opadów od normy

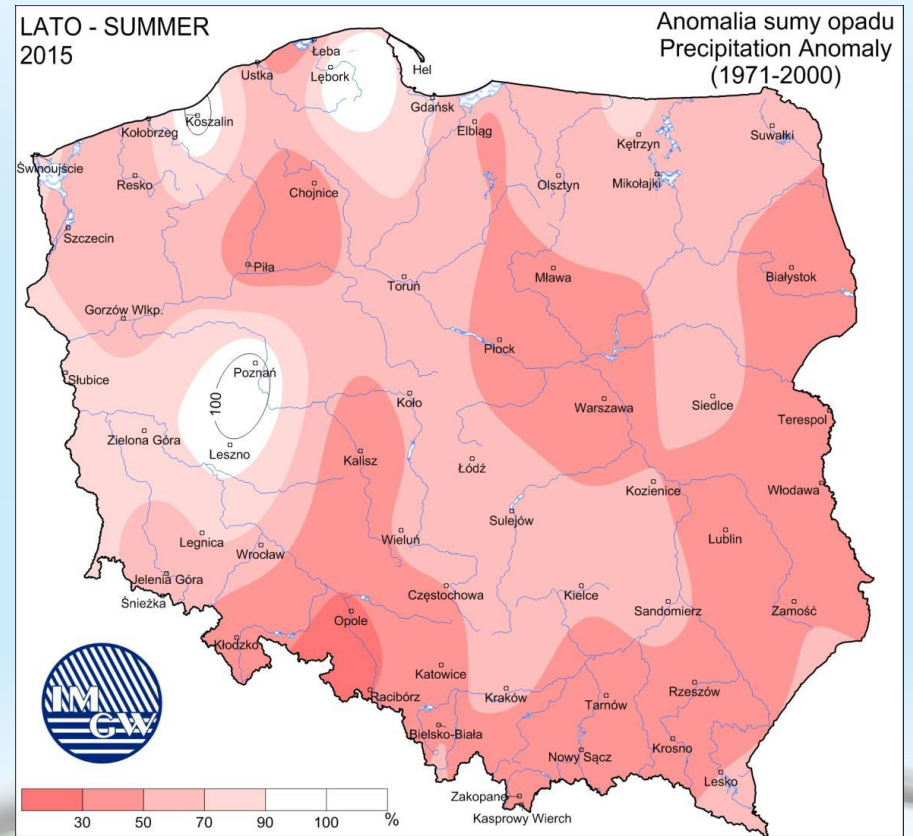
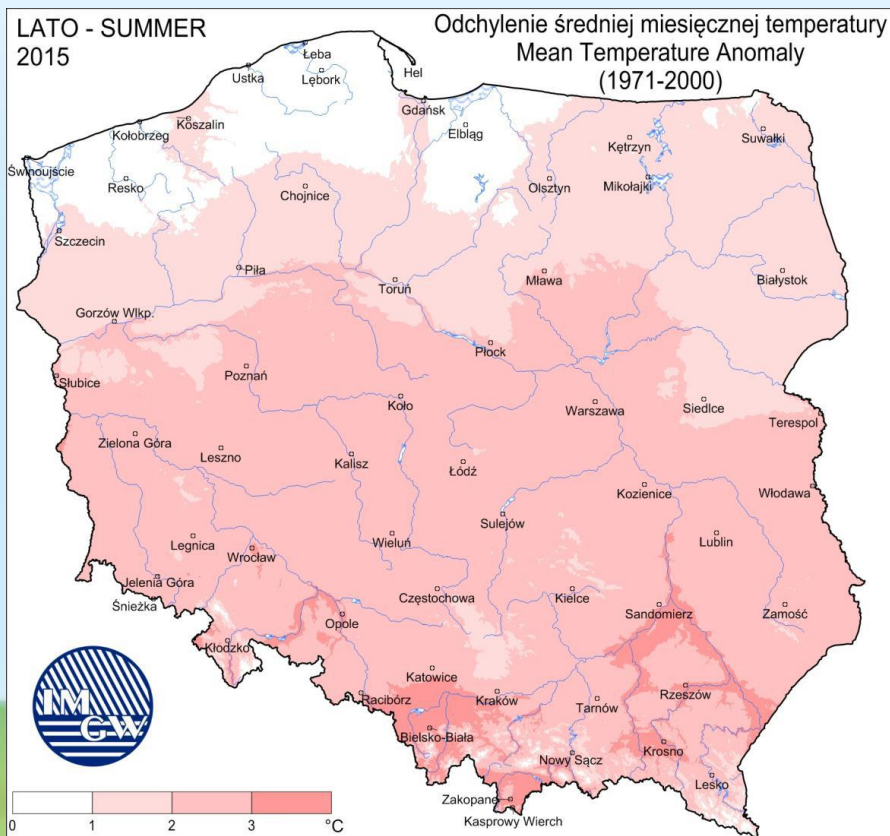

WARUNKI METEOROLOGICZNE – LATO 2015

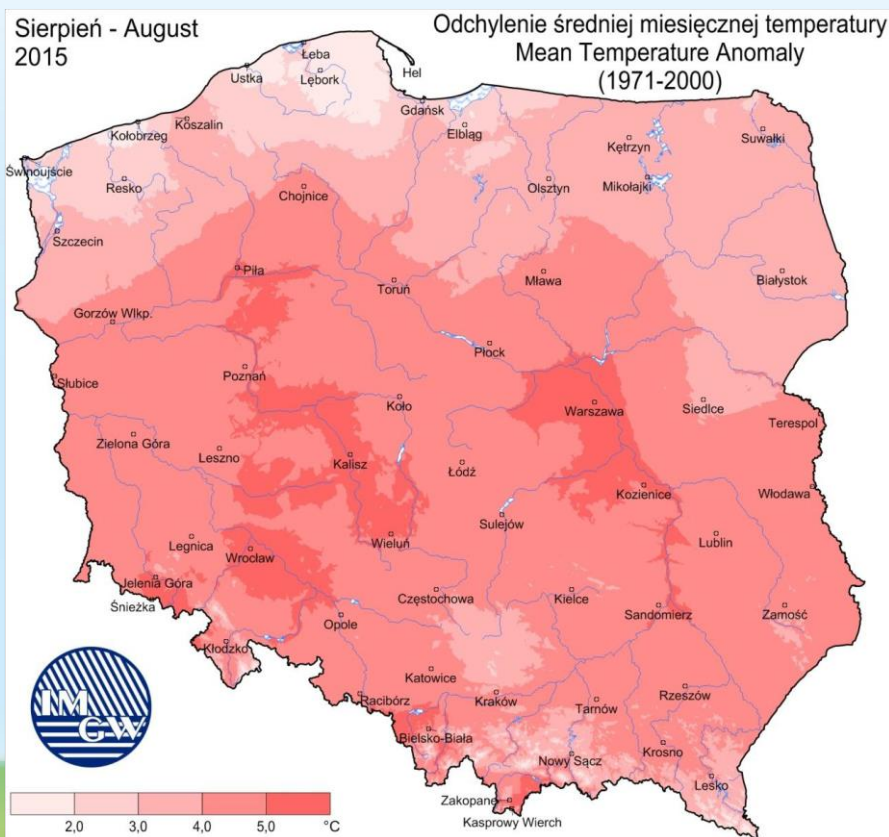
Odchylenie średniej temperatury powietrza od normy

Odchylenie sumy opadów od normy

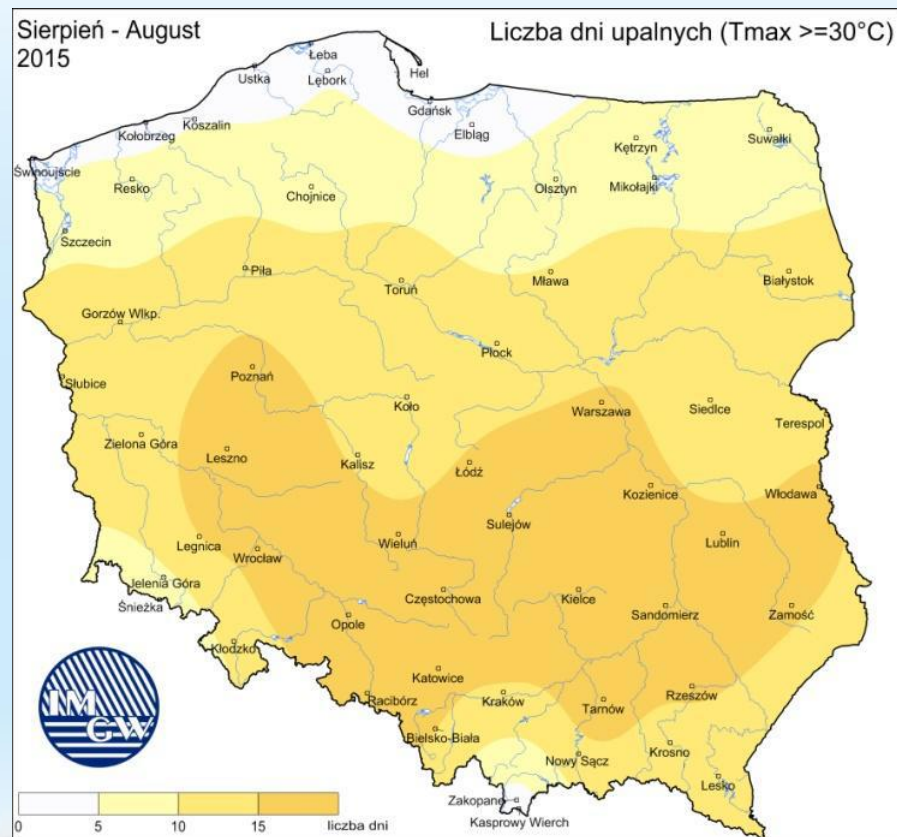

TEMPERATURA POWIETRZA – SIERPIEŃ 2015

Odchylenie średniej temperatury powietrza od normy

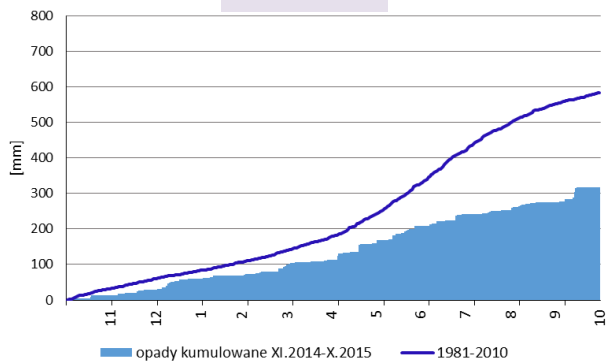

Liczba dni upalnych $T_{max} \geq 30^{\circ}C$

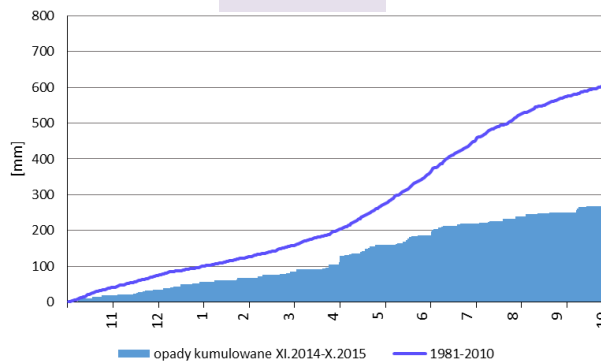

OPADY ATMOSFERYCZNE – SUMY KUMULOWANE ROK HYDROLOGICZNY 2015

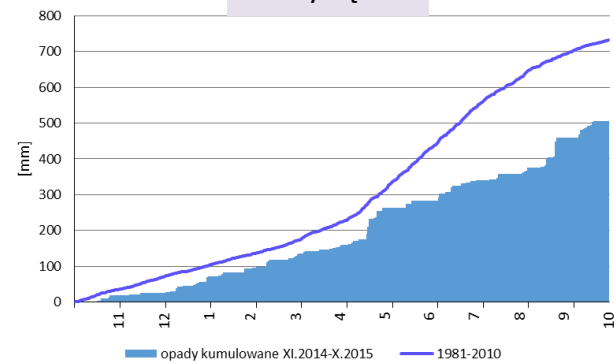
Kłodzko

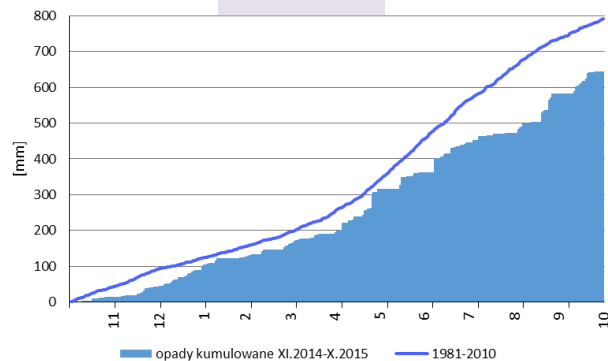
Racibórz

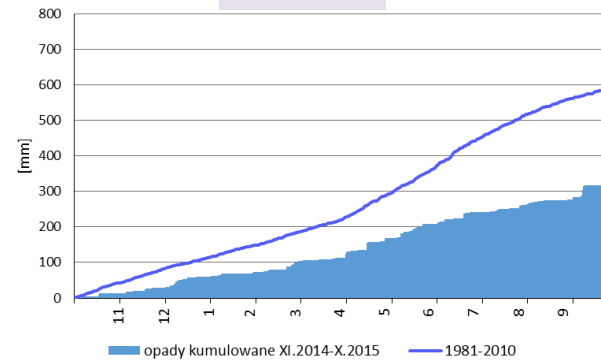
Nowy Sącz

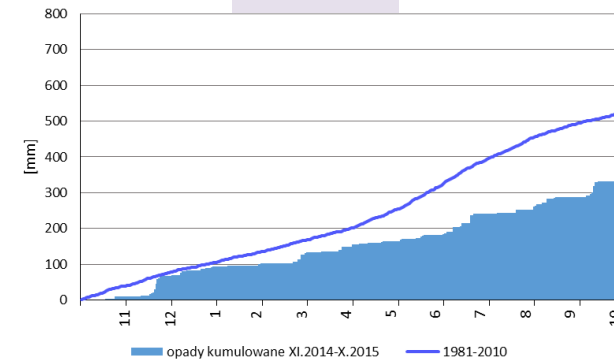
Lesko

Wieluń

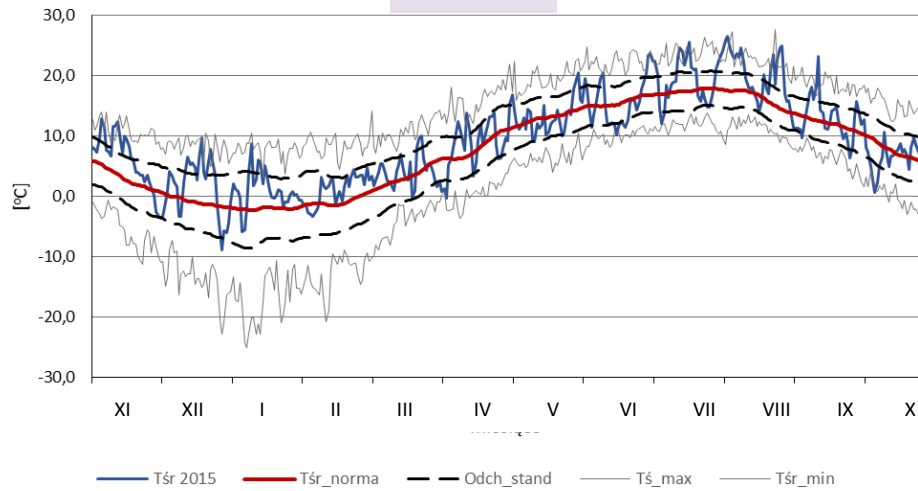

Płock

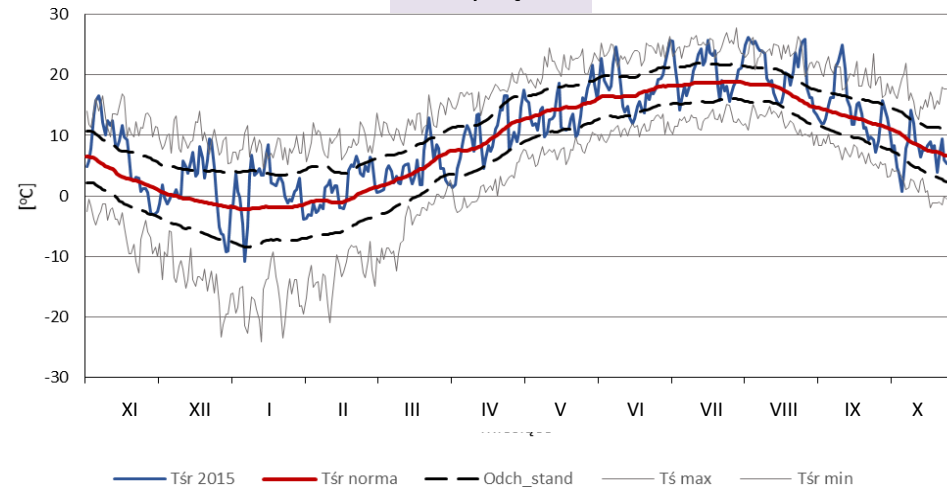

TEMPERATURA POWIETRZA – PRZEBIEG WARTOŚCI ŚREDNICH DOBOWYCH ROK HYDROLOGICZNY 2015

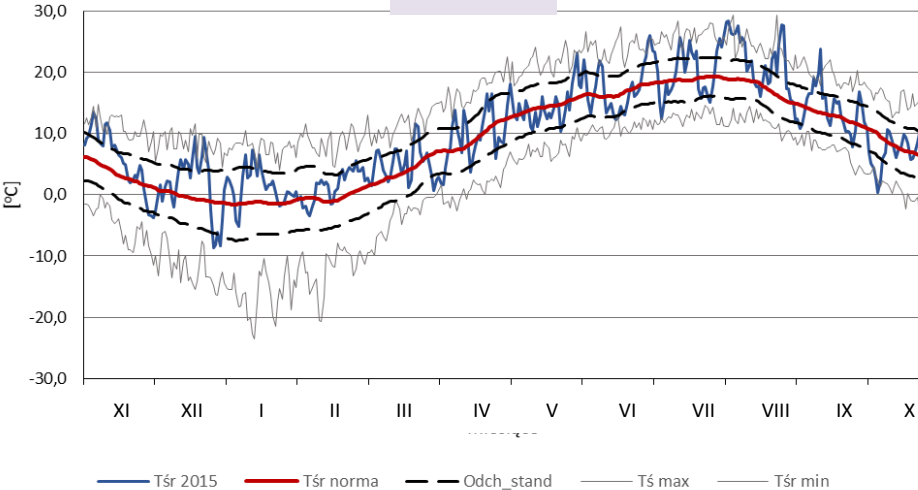
Kłodzko

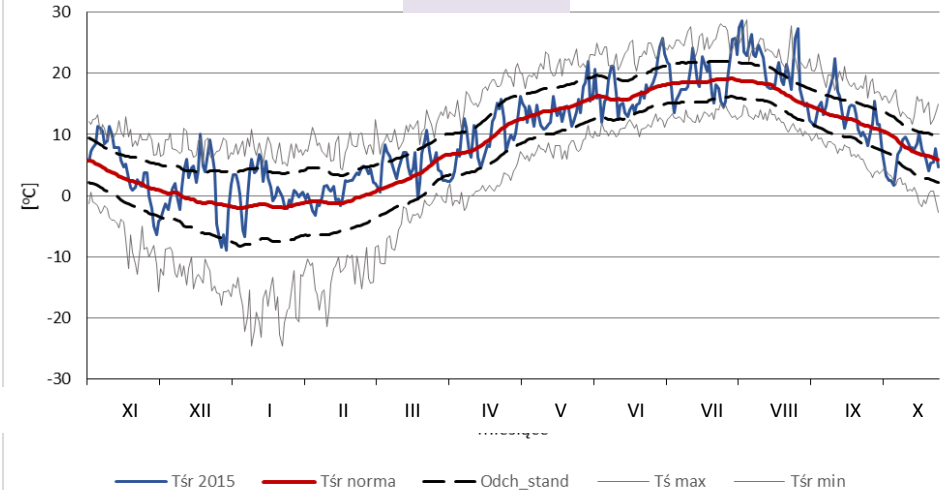
Nowy Sącz

Wieluń

Płock

OCENA SUSZY

Susze charakteryzuje się poprzez określenie:

- Intensywności (umiarkowana, silna, ekstremalna)
- Zasięgu obszarowego (regionalny, lokalny)
- Czasu trwania (miesiąc, sezon, rok)

OCENA WSKAŹNIKOWA SUSZY

- Odniesienie aktualnych warunków hydrometeorologicznych do tła klimatycznego i hydrologicznego
- Detekcja poszczególnych faz rozwoju suszy
- Znormalizowana i bezwymiarowa ocena intensywności suszy
- Określenie zmienności czasowej oraz zasięgu przestrzennego suszy

SPI – WSKAŹNIK STANDARYZOWANEGO OPADU

[McKee, Doesken, Kleist, 1993; 1995]

- Wskaźnik niedoboru i nadmiaru opadów dla różnych skal czasowych
- Do detekcji, oceny i monitorowania suszy
- Umożliwia obiektywną, porównywalną ocenę w różnych warunkach klimatycznych i różnych przedziałach czasu
- Obliczany na podstawie wieloletnich ciągów sum opadów w określonym przedziale czasu (miesiąc, sezon, półrocze, ...)

Klasa opadowa	SPI
Susza ekstremalna	≤ -2
Susza silna	$-1,99 \div -1,50$
Susza umiarkowana	$-1,49 \div -0,5$
Warunki przeciętne	$-0,49 \div 0,49$
Umiarkowanie wilgotno	$0,5 \div 1,49$
Bardzo wilgotno	$1,50 \div 1,99$
Ekstremalnie wilgotno	≥ 2

SPI – WSKAŹNIK STANDARYZOWANEGO OPADU

Skala czasowa wskaźnika SPI:

- SPI dla 1-6 miesięcy – monitoring krótkotrwałych lub sezonowych susz
- SPI dla 12 miesięcy – susze średnioterminowe (wielomiesięczne)
- SPI dla 24-48 miesięcy – susze kilkuletnie (długoterminowe)
- SPI dla 2-3 miesięcy dobrze koreluje z wilgotnością gleby
- SPI dla 2-6 miesięcy – z natężeniem przepływu w rzekach
- SPI dla 12-24 miesięcy – z poziomem wód podziemnych

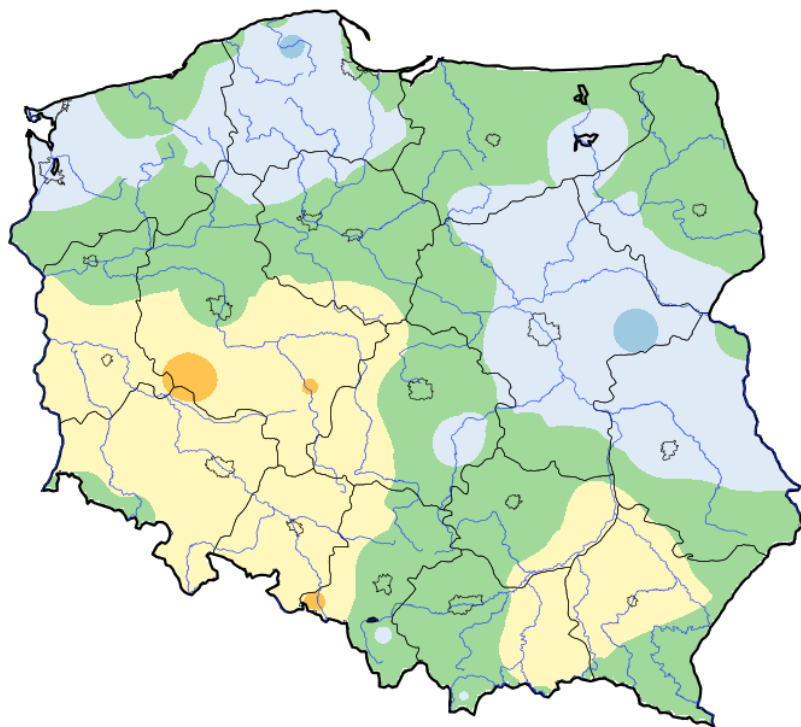

SPI - WSKAŹNIK STANDARDYZOWANEGO OPADU

SPI3 – Luty 2015

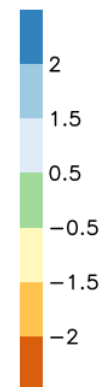
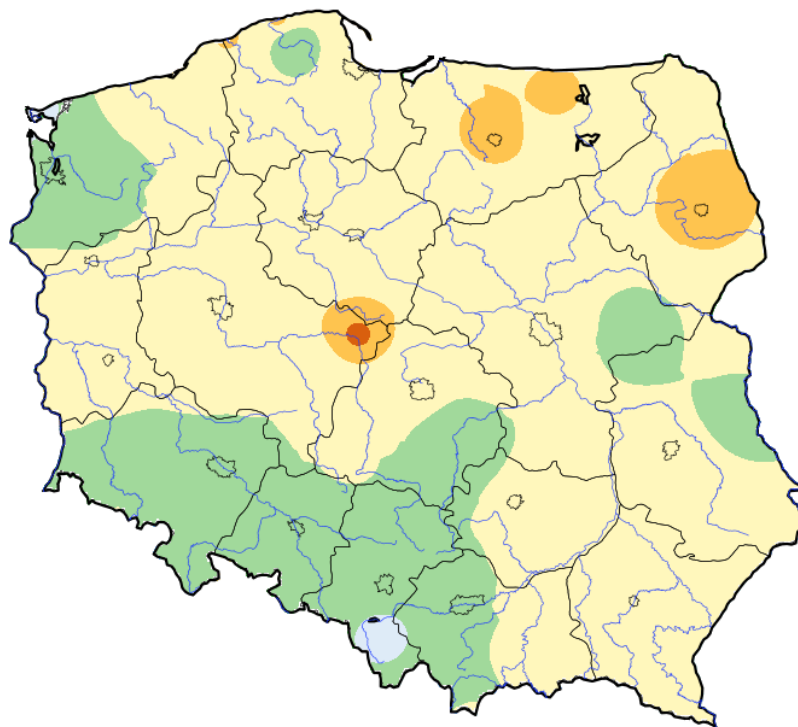
SPI_3month

SPI6 – Luty 2015

SPI_6month

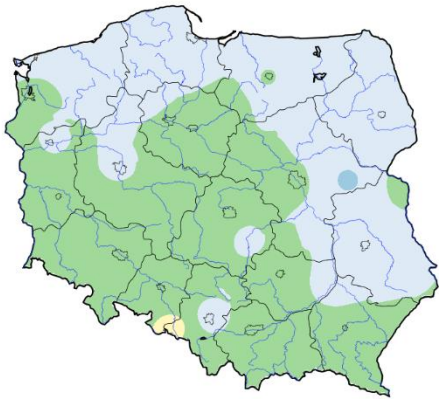
February 2015

SPI - WSKAŹNIK STANDARYZOWANEGO OPADU

**SPI1
Marzec 2015**

SPI_1month

March 2015

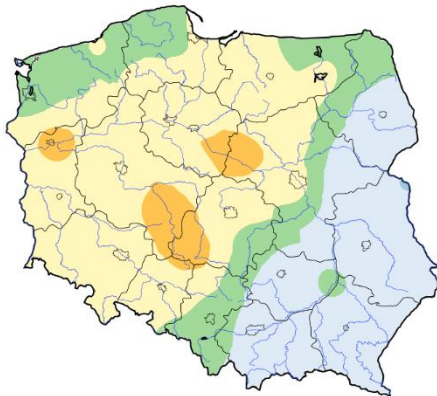
**SPI1
Kwiecień 2015**

SPI_1month

**SPI1
Maj 2015**

SPI_1month

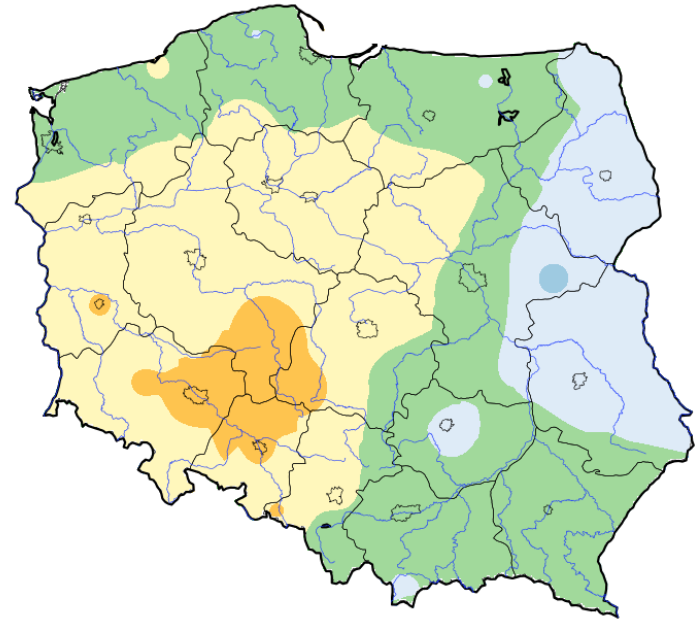

May 2015

SPI_3month

SPI3 – Maj 2015

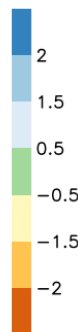
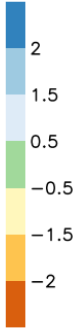
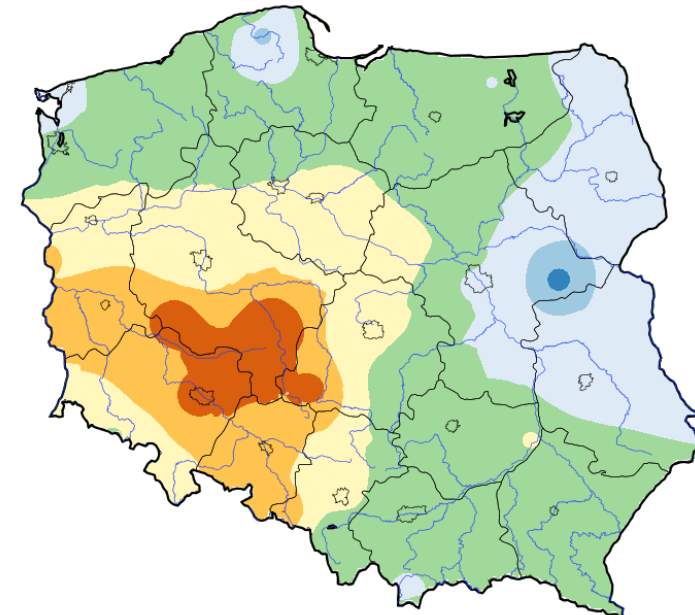
May 2015

SPI_6month

SPI6 – Maj 2015

May 2015

SPI - WSKAŹNIK STANDARYZOWANEGO OPADU

SPI1
Czerwiec 2015

June 2015

SPI1
Lipiec 2015

SPI_1month

SPI_3month

SPI3 – Sierpień 2015

August 2015

SPI_1month

SPI_6month

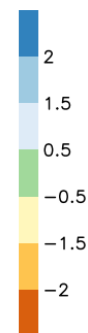
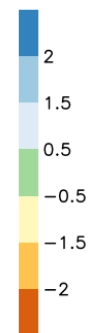
SPI6 – Sierpień 2015

August 2015

SPI1
Sierpień 2015

SPI_1month

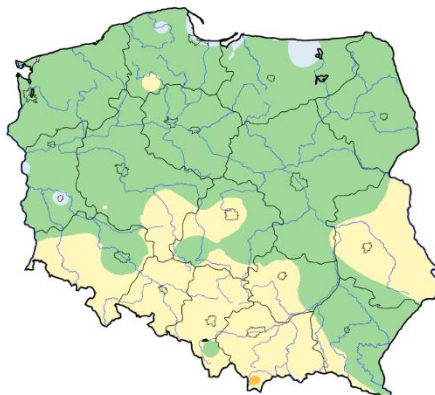
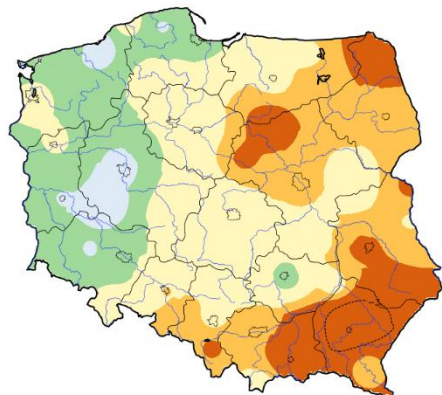
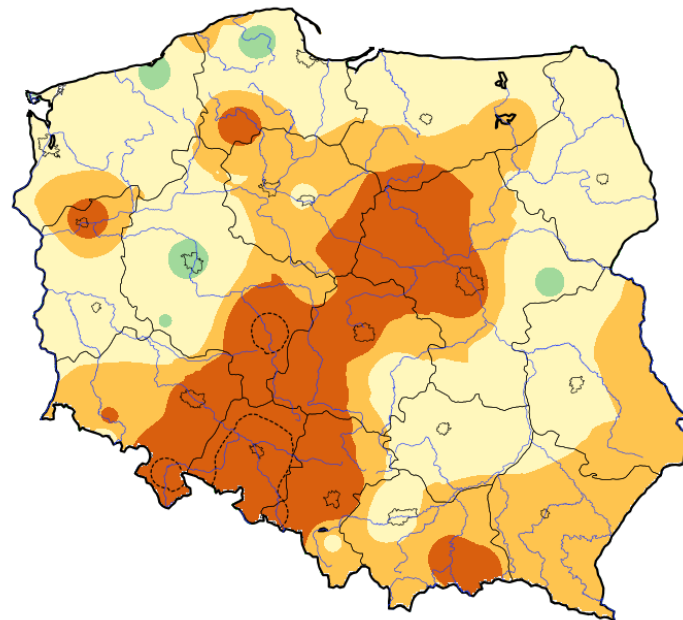
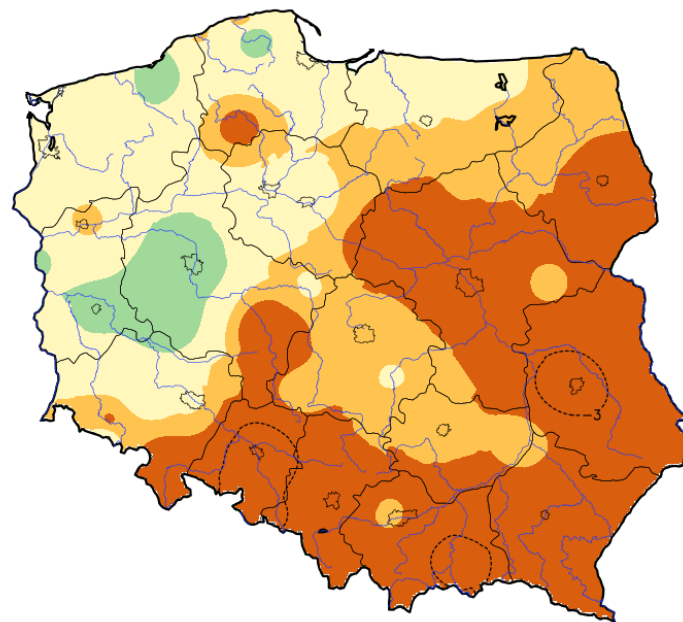
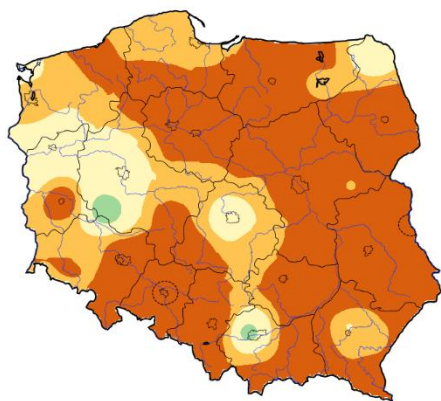
August 2015

SPI_1month

SPI_1month

SPI - WSKAŹNIK STANDARYZOWANEGO OPADU

SPI_3month

SPI3 – Listopad 2015

November 2015

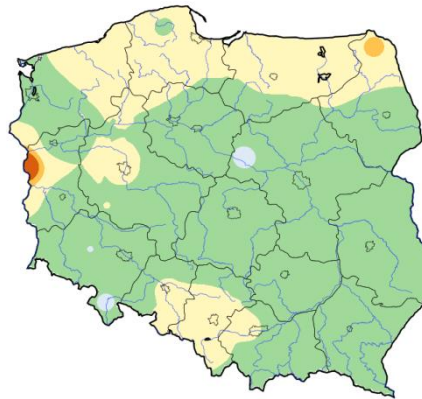
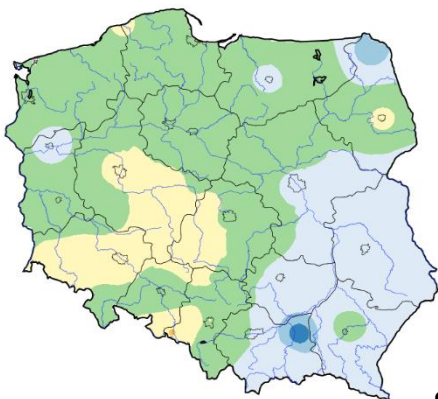
**SPI1
Wrzesień 2015**

SPI_1month

September 2015

**SPI1
Październik 2015**

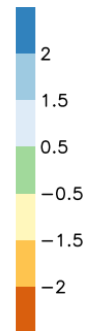
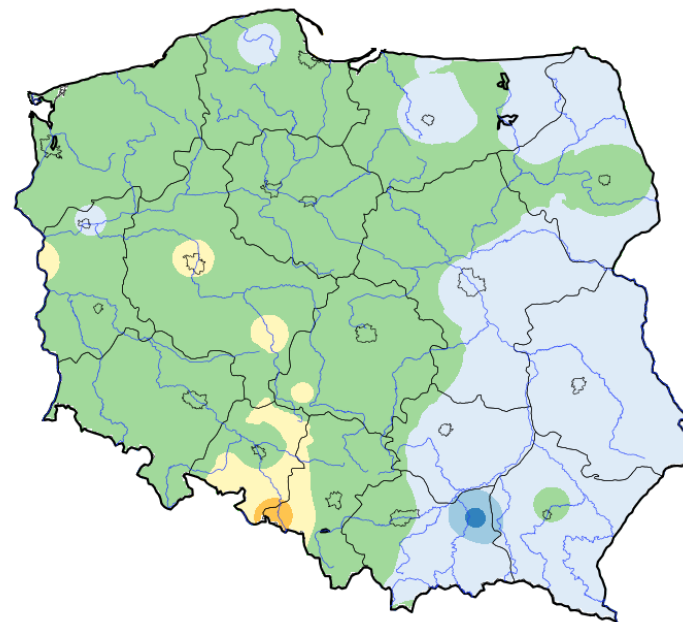
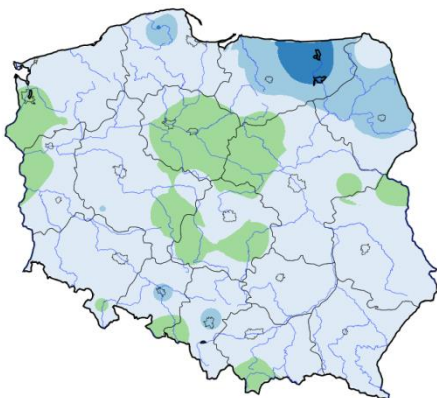
SPI_1month

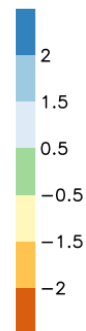
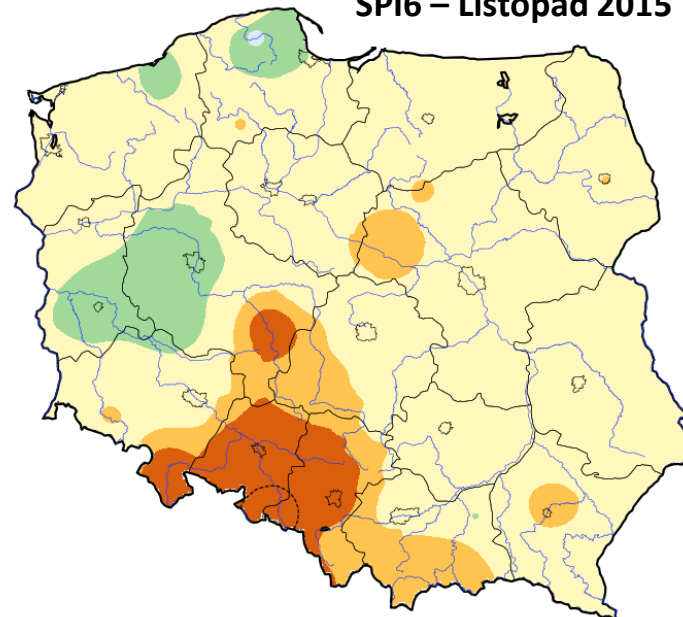
**SPI1
Listopad 2015**

SPI_1month

November 2015

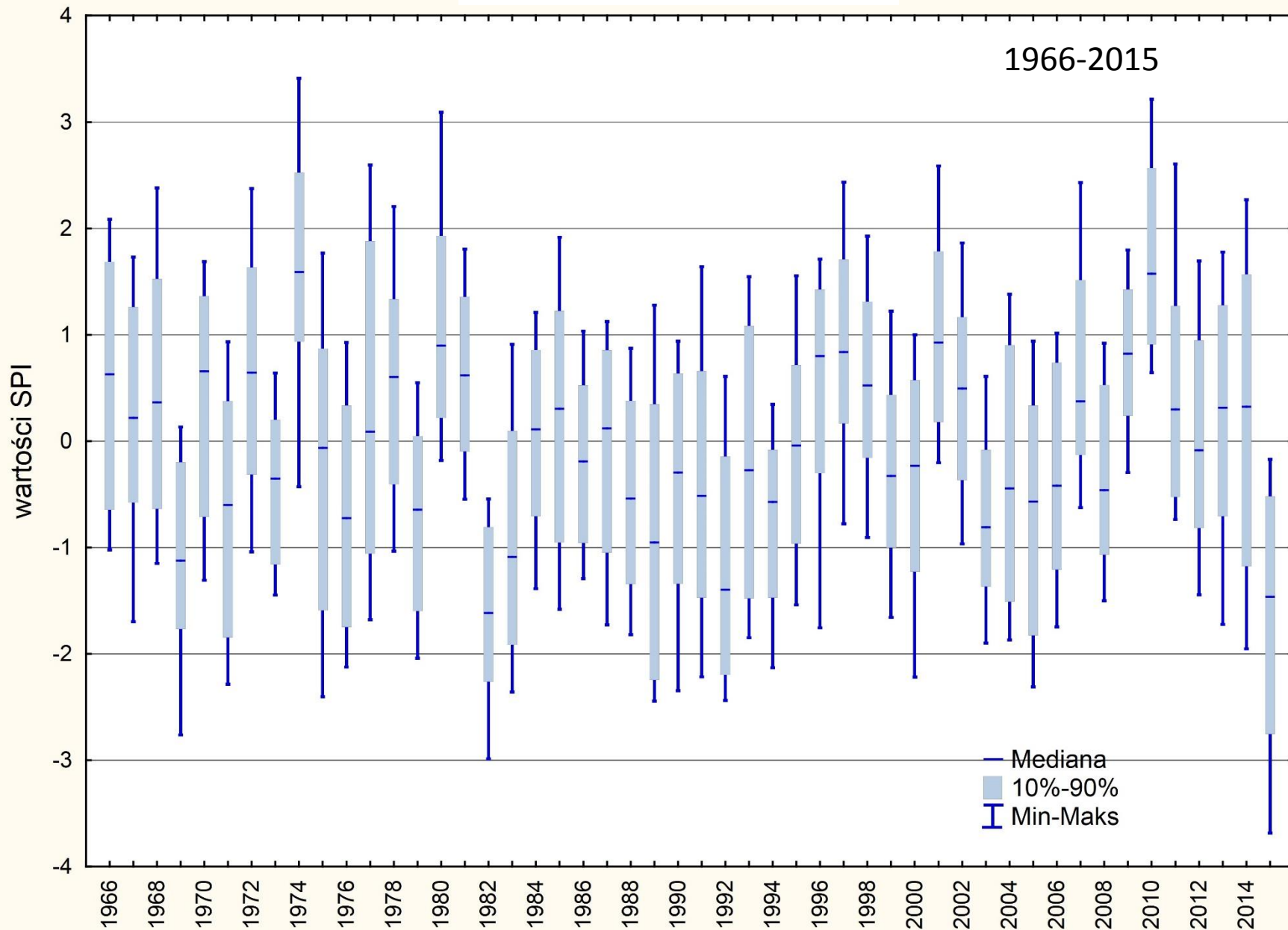

SPI6 – Listopad 2015

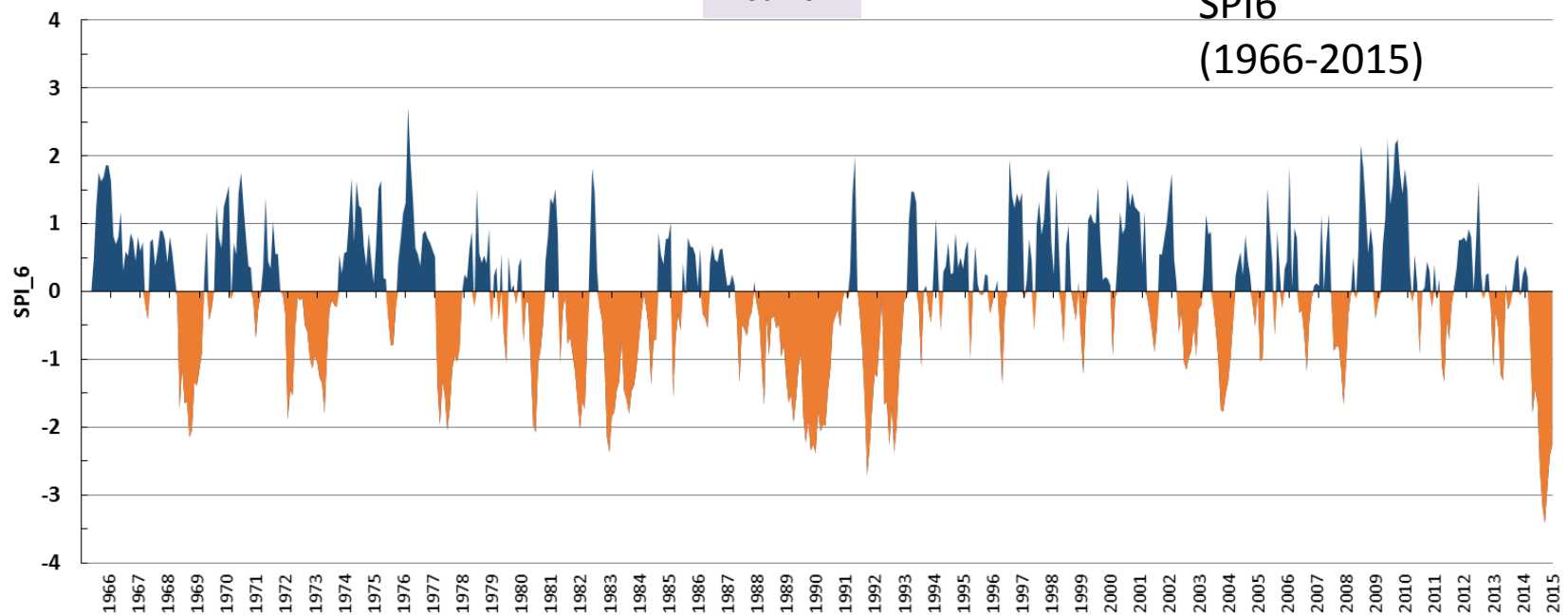
SPI - WSKAŹNIK STANDARDYZOWANEGO OPADU

SPI6 październik

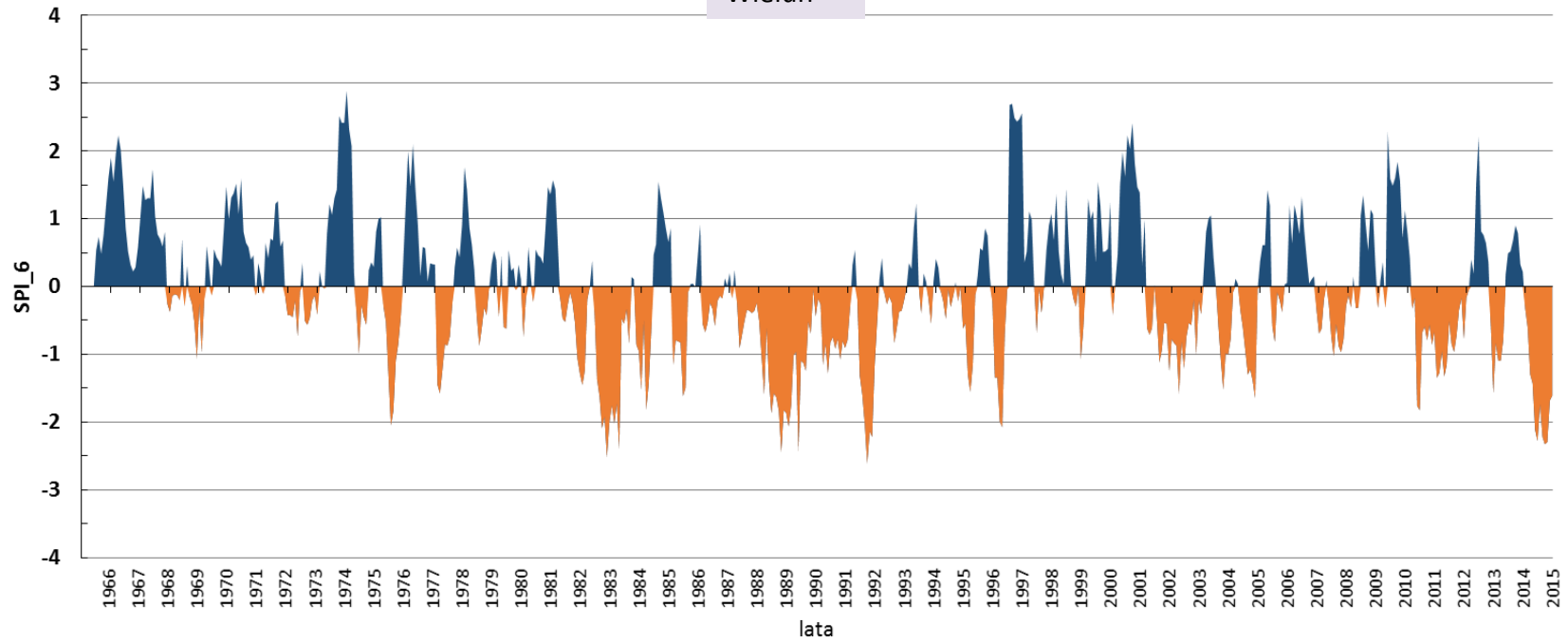

Kłodzko

SPI6
(1966-2015)

Wieluń

Podsumowanie

- Rok hydrologiczny 2015 – charakteryzował się opadami znacznie poniżej normy, najniższe opady (45-55% sumy wieloletniej) notowano w dorzeczu górnej Odry i górnej Warty
- Zima 2014/15 była cieplejsza od normy, opady w Polsce południowej i południowo-zachodniej były niższe od normy
- Wiosną 2015 r. niedobór opadów wystąpił na obszarze Polski zachodniej, południowo-zachodniej i środkowej (wg SPI3 na koniec maja warunki suszy umiarkowanej, a lokalnie silnej)
- Lato 2015 r. niedobór opadów wystąpił na obszarze całej Polski (wg SPI3 na koniec sierpnia warunki suszy silnej i ekstremalnej wystąpiły w Polsce południowe, środkowej i wschodniej)
- W sierpniu 2015 r. susza objęła cały obszar Polski; znaczny niedobór opadów, temperatura powietrza wyższa o ok. 4-5°C od normy, wysoka ewapotranspiracja potencjalna

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
Państwowy Instytut Badawczy

Dziękuję za uwagę

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej
Państwowy Instytut Badawczy
51-616 Wrocław, ul. Parkowa 30

www.imgw.pl

www.pogodynka.pl

POGODYNKA^{PL}